

Retningslinjer for og organisering af whistleblowerordningen i Ballerup Kommune

Indledning og formål

Kommunalbestyrelsen i Ballerup Kommune har den 25. oktober 2021 fastlagt de overordnede rammer for whistleblowerordningen efter Lov om beskyttelse af whistleblowere.

Whistleblowerordningen er organisatorisk forankret hos kommunens borgerrådsgiver.

Formålet med whistleblowerordningen er at:

- give adgang til at indberette overtrædelser af EU retsakter, alvorlige lovovertrædelser eller andre alvorlige forhold i kommunens administration eller borgerbetjening
- beskytte den, der indgiver oplysninger mod repressalier
- medvirke til at forebygge, stoppe eller afværge grove fejl og ulovligheder
- sikre åbenhed og gennemsigtighed i forhold til eventuelle ulovligheder, alvorlige fejl og forsømmelser i Ballerup Kommune

Whistleblowerordningen er ikke en begrænsning af offentligt ansattes ytringsfrihed.

Ud over den interne whistleblowerordning er der mulighed for at indberette til den eksterne whistleblowerordning hos Datatilsynet. Se nærmere på whistleblower.dk.

Hvem kan indberette som whistleblower

Enhver nuværende eller tidligere ansat i Ballerup Kommune er omfattet af ordningen. Desuden kan kommunens samarbejdspartnere og leverandører indberette. Endelig kan nuværende og tidligere medlemmer af Kommunalbestyrelsen benytte ordningen.

Den, der indberetter, har mulighed for at henvende sig anonymt eller med oplysning om identitet.

En whistleblower opnår beskyttelse mod repressalier, hvis vedkommende har rimelig grund til at antage, at de indberettede oplysninger om overtrædelser er korrekte og omfattet af ordningen.

Hvad kan der indberettes om

Whistleblowerordningen er efter loven forbeholdt oplysninger om

- 1) alvorlige lovovertrædelser
- 2) øvrige alvorlige fejl
- 3) overtrædelser af EU-retten

Om en overtrædelse er alvorlig vil bero på en konkret vurdering, hvor det kan indgå, om der er tale om systematiske og gentagne overtrædelser af lovgivningen, dvs. forsætlige eller groft uagtsomme overtrædelser - uanset om der er tale om anmeldelser af "systemfejl" eller individuelle fejl.

Whistleblowerenheden skal i hvert enkelt tilfælde foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en sådan alvorlig lovovertrædelse eller alvorligt forhold.

Whistleblowerordningen omfatter ikke overtrædelser af interne retningslinjer af mindre alvorlig karakter, som f.eks. regler om sygefravær, rygning, alkohol samt mindre grove personrelaterede konflikter.

1) Alvorlige lovovertrædelser:

Der kan f.eks. være tale om straffelovsovertrædelser, hvor typiske eksempler er formueforbrydelser som tyveri, bestikkelse, underslæb, bedrageri og mandatsvig.

Der kan desuden være tale om grovere og gentagne overtrædelser af anden lovgivning som f.eks. reglerne om magtanvendelse, forvaltningsloven, offentlighedsloven, lov om social service og byggelovgivningen.

Anmeldelsen kan både angå "systemfejl" i forvaltningen, f.eks. gentagne og systematiske brud på reglerne om notatpligt og journalisering, og også specifikt angå den enkelte medarbejders/chefs forhold f.eks., at vedkommende varetager usaglige hensyn i sin sagsbehandling og udøver diskrimination på grundlag af køn eller etnicitet mv.

2) Øvrige alvorlige fejl

Der kan f.eks. være tale om grovere overtrædelser af interne retningslinjer eller utilstedelig adfærd.

Et eksempel er overtrædelser af vejledningen om medarbejdernes modtagelse af gaver, hvor en overtrædelse efter omstændighederne kan være grov. Det kan også være overtrædelse af kommunens indkøbspolitik, hvis der er tale om systematiske eller meget grove overtrædelser.

Grove personrelaterede konflikter som f.eks. grov chikane herunder af seksuel karakter og mobning kan også være omfattet af ordningen.

3) Overtrædelser af EU-retten

Der kan f.eks. være tale om overtrædelser af reglerne om offentligt udbud eller reglerne om miljøbeskyttelse.

Organisering og procedure ved indberetning

Whistleblowerenheden i Ballerup Kommune er placeret hos borgerrådgiveren, der har det overordnede ansvar for at sikre at lovens rammer og intention overholdes. Enheden består desuden af to nøglepersoner fra HR og Økonomi.

Der kan indberettes både mundtligt og skriftligt, ligesom der er mulighed for et personligt møde.

Mundtlige henvendelser skal ske til borgerrådgiveren via telefonnummer 4175 0262.

Skriftlige indberetninger sker via kommunens [whistleblowerportal](#).

Portalen administreres af advokatfirmaet Norrbom Vinding. De sender bekræftelse til whistleblower om, at indberetningen er modtaget og oplyser forventet sagsbehandlingstid, samt laver en indledende vurdering om indberetningen er omfattet af rammerne for ordningen.

I de sager, der herefter skal behandles i whistleblowerenheden, besluttet den relevante opfølgning og undersøgelse ud fra de forhold, der er beskrevet i indberetningen og som vurderes at være nødvendige for at kunne foretage en omhyggelig vurdering af det indberettede.

Det kan f.eks. være indhentelse af relevante oplysninger eller iværksættelse af en intern undersøgelse i myndigheden. Hvis der sættes undersøgelser i gang eller i øvrigt indhentes oplysninger internt eller eksternt, skal whistleblowerens identitet beskyttes og sagen i øvrigt behandles med en høj grad af fortrolighed.

Både anonyme og navngivne henvendelser behandles på samme seriøse og fortrolige måde.

Formålet med opfølgningen er at få be- eller afkræftet de forhold, der er beskrevet i indberetningen.

Whistlebloweren får hurtigst muligt og senest inden for 3 måneder tilbagemelding fra enheden. Tilbage meldingen indeholder oplysning om, hvordan der er fulgt op på indberetningen og den endelige vurdering af indberetningen.

Rettigheder og beskyttelse af whistleblowere

Whistleblowere, der er omfattet af ordningen, og som i god tro indberetter sager, kan ikke blive ansvarlig for at afsløre fortrolige oplysninger og er beskyttede mod negative ansættelsesretlige konsekvenser (repressalier). Det gælder også personer, der evt. har bistået whistlebloweren med indberetningen i arbejdsmæssig sammenhæng.

Det er præciseret i loven, at whistleblowerordningen skal sikre fortrolighed om whistleblowerens identitet. Det betyder bl.a., at det kun er de medarbejdere, der sidder i enheden, der får oplysninger om whistleblowerens identitet, hvis vedkommende har

oplyst denne. Oplysninger herom kan derfor kun videregives til andre med whistleblowerens udtrykkelige samtykke. Det samme gælder oplysninger, hvorfra man kan udlede identiteten.

Rettigheder for den, der indberettes om (den berørte)

Whistleblowerenheden oplyser den eller de personer, der er omtalt i en indberetning snarest muligt, medmindre det helt undtagelsesvist vurderes, at formålet med undersøgelsen forspildes. I disse sager orienteres den berørte, så snart det hensyn ikke længere gør sig gældende.

Arbejdspladsen skal sikre, at de berørte personers identitet beskyttes i forbindelse med sagsbehandlingen og opfølgningen på indberetningerne.

Offentlighed

En gang årligt vil borgerrådgiveren udarbejde en oversigt over antallet af indberetninger i den pågældende periode. Oversigten forelægges for Økonomiudvalget til orientering og offentliggøres på Ballerup Kommunes hjemmeside.

Indberetningerne i oversigten vil blive gengivet på en sådan måde, at indberetningernes indhold ikke kan henføres til ansatte i Ballerup Kommune.

Evaluering

Whistleblowerordningen evalueres inden udgangen af 2024 med henblik på at vurdere, om ordningen fungerer efter hensigten, eller der er behov for tilpasninger. Evalueringen gennemføres med udgangspunkt i de hidtidige erfaringer med ordningen, proceduren for modtagelse, håndtering og opfølgning af indberetninger. Herudover evalueres det samlede ressourceforbrug inkl. økonomi for ordningen.